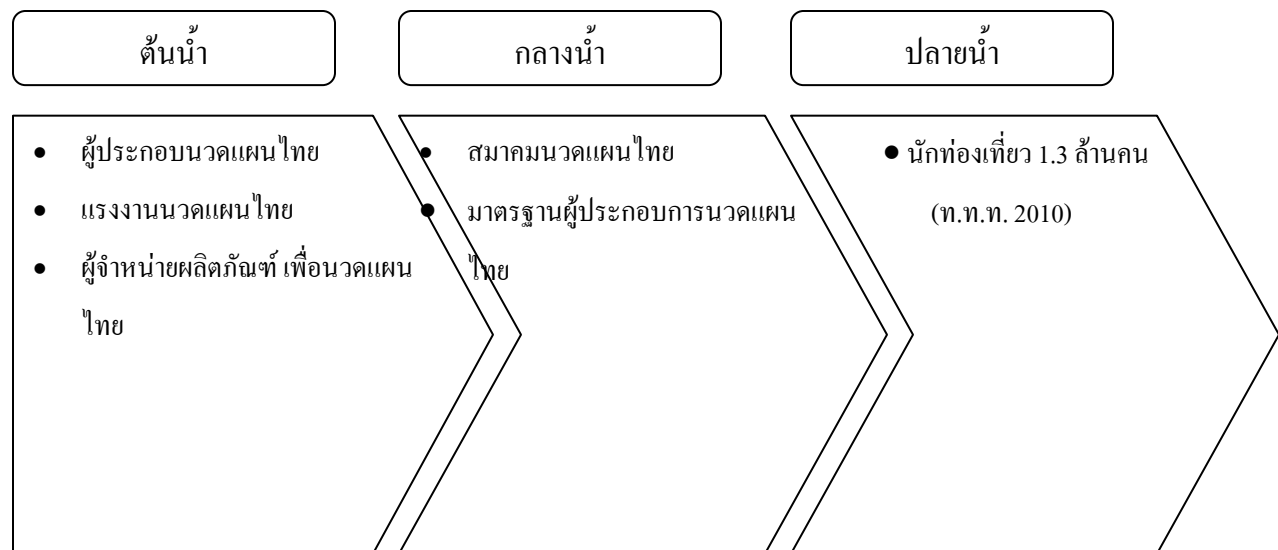

กลุ่มร้านนวดและแพทย์แผนไทย

การรวมเครือข่ายกลุ่มร้านนวดและแพทย์แผนไทย จากแนวคิดของสมาคมแพทย์แผนไทย ที่ต้องการพัฒนาผู้ประกอบการนวดแผนไทยในจังหวัดสงขลา ให้มีมาตรฐาน

ห่วงโซ่อุปทาน ร้านนวดและแพทย์แผนไทย

แหล่งปัจจัยนำเข้า :	ผู้ผลิต / ให้บริการ	ตลาด
แหล่งเงินทุน : SMEs - สถาบันการเงินภาครัฐและเอกชน งานวิจัยนวัตกรรม : - ศูนย์บ่มเพาะ มอ. การสนับสนุนภาครัฐ : - กระทรวงสาธารณสุข	สมาคม ชมรมท้องถิ่น : - สมาคมนวดแผนไทย มาตรฐาน : - มาตรฐานการนวดแผนไทย	- ททท. - พัฒนาธุรกิจการค้า

ขบวนการคั่นน้ำ

ขบวนการคั่นน้ำในธุรกิจนวดแผนไทย สงขลาประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านให้บริการนวดแผนไทย แรงงานและผลิตภัณฑ์ประกอบในการนวดแผนไทย

1. ร้านนวดแผนไทยในจังหวัดสงขลา มีกระจายอยู่ในพื้นที่จังหวัดหาดใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของจังหวัดสงขลา โดยมีมิติที่พิจารณาได้เป็น
 - 1.1 ร้านนวดโดยเฉพาะ (Stand Alone) และผู้บริการที่อยู่ในโรงแรมที่พัก
 - 1.2 ร้านนวดที่มีคุณภาพ และร้านนวดที่มีบริการทางเพศแอบแฝง
2. แรงงานที่ให้บริการในการนวดแผนไทย มีมิติในการพิจารณาเช่น
 - 2.1 แรงงานมีทักษะ
 - 2.2 แรงงานขาดทักษะ หรือมีทักษะในการให้บริการต่ำ
3. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ที่ใช้ประกอบการให้บริการนวดแผนไทย อาทิ น้ำมันที่ใช้ประกอบการนวด ลูกประคบเพื่อประกอบการนวด เป็นต้น

แหล่งซื้ออุปกรณ์นวดแผนไทย อุปกรณ์ต่าง ๆ ของธุรกิจนวดแผนไทย จะไม่มากมายเหมือนกับธุรกิจสปา ขอยกตัวอย่างดังนี้ครับ

- ที่นอนสำหรับนวด-หมอน ใช้ที่นอนใยมะพร้าว เพื่อความแข็งของที่นอน ไม่ยุบตัวขณะนวด ซื้อได้ที่หน้าวัดโพธิ์ บริเวณท่าเดียน หรือตลาดน้ำแม่-
- แก้วสำหรับนวดเท้า หากเป็นแก้วไม้ ซื้อได้ที่ตลาดนัดสวนจตุจักร
- ชุดสำหรับลูกค้าเปลี่ยนนวด ซื้อได้ที่ตลาดโบ้เบ้หรือสำเพ็ง
- ผ้าเช็ดตัวผืนใหญ่ ซื้อได้ที่ตลาดโบ้เบ้หรือสำเพ็ง
- ผ้าเช็ดตัวผืนเล็ก สำหรับนวดฝ่าเท้า ซื้อได้ที่ตลาดโบ้เบ้หรือสำเพ็ง
- ปลอกหมอน ผ้าปูที่นอน ผ้า màn ก้นห้องนวด ซื้อได้ที่ตลาดโบ้เบ้หรือสำเพ็ง

- ไม้กวาดฝ้ายทำ น้ำมันนวดตัว ครีมนวดเท้า น้ำมันเหลือง น้ำมันไพล ยาหม่อง ลูกประคบสมุนไพรและอุปกรณ์ ฯลฯ ซื้อได้ที่หน้าวัดโพธิ์ บริเวณท่าเตียน
- กระดาษล้างเท้า-พลาสติก หาซื้อได้ทั่วไป หากเป็นกระดาษล้างเท้า-ไม้ซื้อได้ที่ตลาดนัดสวนจตุจักร

ขบวนการกลางน้ำ

ขบวนการกลางน้ำในธุรกิจนวดแผนไทย สงขลาประกอบด้วย การสร้างทักษะ หรือองค์ความรู้ในการให้บริการนวดแผนไทย กรอบหรือมาตรฐานในการให้บริการ เพื่อให้การทำธุรกิจร้านนวดแผนไทย เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม

1. สมาคมนวดแผนไทย สงขลา ในฐานะของโรงเรียน หรือผู้ให้การฝึกสอน แรงงานที่ต้องการประกอบอาชีพนวดแผนไทย ป้อนเข้าสู่ตลาดร้านนวดแผนไทย ในจังหวัดสงขลา
2. โรงเรียนหรือสถาบันที่ให้การฝึกอบรมการนวดแผนไทย มีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย รับรองมีทั้งสิ้น 463 หลักสูตร ในจำนวนนี้ มีอยู่ 22 หลักสูตรจากสถาบัน ที่อยู่ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	หลักสูตร
1	โรงเรียนเวชศาสตร์แผนไทยสงขลา	วิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการ นวดไทย 300 ชั่วโมง
2	โรงเรียนเวชศาสตร์แผนไทยสงขลา	วิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการ นวดไทย 60 ชั่วโมง
3	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ 100 ชั่วโมง
4	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ 60 ชั่วโมง
5	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดสมุนไพรไทย 80 ชั่วโมง
6	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพ 100 ชั่วโมง
7	สมาคมเก๊สซ์และอายุรเวชแผนโบราณ จ.สงขลา	นวดแผนไทย 60 ชั่วโมง
8	สมาคมเก๊สซ์และอายุรเวชแผนโบราณ จ.สงขลา	ผู้ช่วยนวดแผนไทย 372 ชั่วโมง
9	สมาคมเก๊สซ์และอายุรเวชแผนโบราณ จ.สงขลา	นวดแผนไทยสำหรับทำงานต่างประเทศ 800 ชั่วโมง
10	สมาคมส่งเสริมและพัฒนาการแพทย์แผนไทย จ.สุราษฎร์ธานี	การนวดเพื่อสุขภาพ 60 ชั่วโมง
11	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง	วิชานวดแผนไทยขั้นพื้นฐาน 80 ชั่วโมง
12	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง	วิชานวดฝ่าเท้าขั้นพื้นฐาน 60 ชั่วโมง
13	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล	นวดแผนไทย 150 ชั่วโมง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	หลักสูตร
14	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง	นวดไทย 80 ชั่วโมง
15	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง	นวดไทย 150 ชั่วโมง
16	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา	นวดไทย 80 ชั่วโมง
17	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี	นวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
18	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 12 สงขลา	การนวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ 60 ชั่วโมง
19	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี	นวดไทย 80 ชั่วโมง
20	เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	นวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
21	โรงเรียนหัตถศาสตร์นวดแผนไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	นวดไทย 150 ชั่วโมง
22	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 11 สุราษฎร์ธานี	นวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

3. มาตรฐานร้านนวดแผนไทย ในกรอบที่กระทรวงสาธารณสุขให้การรับรอง หมายถึงร้านนวดแผนไทยที่ผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์ ต่างๆ ตามที่กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนา มาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ได้ จัดทำทำมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของ รัฐ พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย มาตรฐาน 5 ด้าน คือด้านสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการ ควบคุมคุณภาพและด้านการจัดบริการ และได้สนับสนุนคู่มือมาตรฐานฯ ให้กับ สถานบริการสาธารณสุขของรัฐในส่วนภูมิภาค ได้ใช้เป็นแนวทางในการ

จัดบริการการแพทย์แผนไทยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการการแพทย์แผนไทยที่ได้มาตรฐานและใช้ในการประเมินมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการการแพทย์แผนไทยที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย ซึ่งการประเมินมาตรฐานนี้ ประเมิน 2 ปี/ครั้ง และจะครบรอบการประเมินอีกครั้งในปีงบประมาณ 2554 โดยสถานบริการสาธารณสุขของรัฐที่มีงานบริการการแพทย์แผนไทยได้มาตรฐานจะได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานจากกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

3.1 คำนิยาม : การนวดไทย หมายถึง วิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การดัด การดึง หรือวิธีการอื่นๆ ตามศิลปะการนวดไทย เพื่อการบำบัดรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสภาพ

- a. มาตรฐานงานบริการด้านการนวดไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐประกอบด้วย มาตรฐาน 5 ด้าน คือ
 - i. สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม
 - ii. บุคลากร
 - iii. ด้านการปฏิบัติงาน
 - iv. การจัดบริการ
- b. ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม : มาตรฐานด้านสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ของการให้บริการด้านการนวดไทยเกี่ยวข้องกับเรื่องที่พักรักษาตัวผู้ป่วยบริการห้องตรวจโรคห้องนวด ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ตู้สำหรับเก็บของหรือระบบรับฝากของใช้ส่วนตัวของผู้รับบริการและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ/ผู้สูงอายุ

3.3.1 ที่พักคอยผู้รับบริการ : ที่พักคอยผู้รับบริการนวดไทยมีเพียงพอตามจำนวนผู้มารับบริการ

3.3.2 ห้องตรวจโรค มีมาตรฐาน ดังนี้

1.3.2.1 มีเตียงตรวจโรค ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอนพร้อมปลอกหมอน
ผ้าคลุมตัวผู้มารับบริการที่สะอาด

1.3.2.1 มีโต๊ะตรวจโรคพร้อมเก้าอี้นั่ง

1.3.2.2 มีอ่างล้างมือ หรือในกรณีที่ไม่มีอ่างล้างมือ สามารถใช้น้ำยา
สำหรับทำความสะอาดมือเช็ดมือแทนการล้างมือได้

1.3.2.3 มีเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น เทอร์โมมิเตอร์วัดไข้ เครื่องฟังตรวจ
(Stethoscope) เครื่องวัดความดันโลหิต ไม้เคาะเข่า ไม้กดลิ้น
ไฟฉาย เป็นต้น

1.4 ห้องนวด ห้องนวดสามารถจัดทำเป็นห้องนวดเดี่ยว หรือห้องนวดรวม ตาม
ความเหมาะสมของพื้นที่และจำนวนผู้รับบริการของสถานีนามัย โดยมี
มาตรฐานของห้องนวด ดังนี้

1.1.1 ห้องนวดเดี่ยว ห้องนวดเดี่ยวมีเตียงนวด 1 เตียง ผู้รับบริการสามารถเข้าไปใช้
บริการนวดในห้องนวดเดี่ยวได้ครั้งละ 1 คน ซึ่งห้องนวดเดี่ยวมีมาตรฐาน
ดังนี้

1.1.1.1 มีขนาดพื้นที่ของห้องเหมาะสมกับการให้บริการนวด

1.1.1.2 ประตูมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ด้านบนของบานประตูหรือ
บานเลื่อนมีช่องมองเป็นกระจกใสที่อยู่ในระดับสายตา และไม่มี
อุปกรณ์ล็อกประตู

1.1.1.3 เตียงนวดมีขนาดเบาะไม่น้อยกว่า 1.20 x 2.00 เมตร ความสูงของเตียง
มีความเหมาะสมกับการให้บริการนวด โดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย ทั้ง
ผู้ให้และผู้รับบริการและมีระบบการจัดการความปลอดภัยขณะขึ้น-ลง
จากเตียง

1.1.1.4 เบาะที่นอนเป็นที่นอนแข็งหุ้มด้วยวัสดุที่คงทน และมีผ้าปูที่นอน
หมอนพร้อมปลอกหมอน ผ้าขาวเตียง ผ้าคลุมตัวผู้รับบริการที่สะอาด

1.1.2 ห้องนวดรวม ห้องนวดรวมมีเตียงนวดตั้งแต่ 2 เตียงขึ้นไป ตามความเหมาะสมของพื้นที่ซึ่งเตียงนวดสามารถทำเป็นพื้นที่ยกสูงได้ โดยมีมาตรฐานของห้องนวดรวม ดังนี้

1.1.2.1 มีขนาดพื้นที่ของห้องเหมาะสมตามจำนวนเตียง

1.1.2.2 ประตูมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ด้านบนของบานประตูหรือบานเลื่อนมีช่องมองเป็นกระจกใสที่อยู่ในระดับสายตาและไม่มีอุปกรณ์ล็อกประตู แต่ถ้าหากมีความจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ล็อกประตูของห้องนวดรวม เพื่อความปลอดภัยของสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ภายในห้องนวดหลังจากหมดเวลาการให้บริการนวดแล้ว ดังนั้นในขณะที่ให้บริการนวดต้องไม่มีการล็อกประตู

1.1.2.3 เตียงนวดมีขนาดเบาะไม่น้อยกว่า 1.20 x 2.00 เมตร ความสูงของเตียงหรือพื้นที่ยกสูงมีความเหมาะสมกับการให้บริการนวด โดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการและมีระบบการจัดการความปลอดภัยขณะขึ้น-ลง จากเตียง และมีที่ว่างระหว่างเตียงหรือที่ว่างระหว่างเบาะนวด (ในกรณียกพื้นสูง) ห่างกันไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร

1.1.2.4 เบาะที่นอนเป็นที่นอนแข็ง หุ้มด้วยวัสดุที่คงทน และมีผ้าปูที่นอน หมอนพร้อมปลอกหมอน ผ้าขาวเตียง ผ้าคลุมตัวผู้รับบริการที่สะอาด

1.1.2.5 มีม่านกันระหว่างเตียงให้เป็นสัดส่วน

1.2 ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ผู้ให้บริการนวด ต้องจัดให้มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ซึ่งมีมาตรฐาน ดังนี้

1.2.1 แยกห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าชาย – หญิง แต่ถ้าหากไม่สามารถแยกห้องชาย - หญิง ได้ต้องบริหารจัดการเรื่องเวลาการใช้ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าแก่ผู้รับบริการชาย – หญิง ได้อย่างเหมาะสม

1.2.2 ขนาดห้องมีความเหมาะสมกับผู้รับบริการ

1.2.3 มีจำนวนเพียงพอกับผู้รับบริการ

1.2.4 มีการระบายอากาศที่ดี ไม่อับชื้น ไม่มีกลิ่นเหม็น

1.2.5 มีแสงสว่างเพียงพอ

1.2.6 มีเสื้อผ้าที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับผู้รับบริการ

1.3 ผู้สำหรับเก็บของหรือระบบรับฝากของใช้ส่วนตัวของผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ
นวด ต้องจัดให้ผู้สำหรับเก็บของหรือระบบรับฝากของใช้ส่วนตัวของผู้รับบริการ
ซึ่งมีมาตรฐาน ดังนั้นผู้เก็บของหรือระบบรับฝากของใช้ส่วนตัวของผู้รับบริการที่
ใช้การได้ดี เพียงพอและปลอดภัย

1.4 มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ / ผู้สูงอายุ ตามความเหมาะสม

1.5 ด้านบุคลากร มาตรฐานด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนวดไทย

ประกอบด้วย หัวหน้างานการแพทย์แผนไทย ผู้ที่ทำหน้าที่ซักประวัติ ตรวจ
ร่างกาย วินิจฉัยโรคและสั่งการรักษา และผู้ให้บริการการนวดไทย ซึ่งโดยทั่วไป
แล้วจะไม่มีแพทย์แผนปัจจุบันมาทำหน้าที่ดังกล่าว

1.5.1 หัวหน้างานการแพทย์แผนไทย

1.5.1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

1.5.1.2 เป็นผู้ผ่านการศึกษา / อบรมความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย หรือ

1.5.1.3 เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย / สาขาการแพทย์
แผนไทยประยุกต์

1.5.2 ผู้ที่ทำหน้าที่ซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยโรค และสั่งการรักษา เป็นผู้
ประกอบโรคศิลปะ

1.5.2.1 สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือ

1.5.2.2 สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย หรือ ประเภทผดุง
ครรภ์ไทย (ทำการประกอบโรคศิลปะเฉพาะสาขาประเภทของตน)
หรือประเภทการนวดไทย (ทำการประกอบโรคศิลปะเฉพาะสาขา
ประเภทของตน) หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรค
ศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบ 27 วิชาชีพเวชกรรม ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 โดยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยของ กระทรวงสาธารณสุข หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยหรือคณะกรรมการ วิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ที่สามารถทำการซักประวัติ ตรวจร่างกายวินิจฉัยโรคและสั่งการรักษาได้

หมายเหตุ บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขา

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 จะทำหน้าที่ ซักประวัติตรวจร่างกายวินิจฉัยโรคและสั่งการรักษาให้กับผู้รับบริการนวดได้ ภายใต้ ขอบเขตของการประกอบโรคศิลปะด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ตามที่ระเบียบ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 กำหนดไว้เท่านั้น และถึงแม้ว่าจะทำหน้าที่ซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยโรคและสั่งการรักษาให้กับผู้รับบริการได้ แต่ถ้าเป็นบุคคลที่ไม่ได้ รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539 ก็จะไม่สามารถออกใบรับรองการรักษาให้กับผู้รับบริการ เพื่อนำไปประกอบการ เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้ (หนังสือกระทรวงการคลังที่ ก.ค 0417/ว7 ลงวันที่ 11 มกราคม 2548)

1.6 ผู้ให้บริการการนวดไทย ผู้ให้บริการแพทย์แผนไทย ประกอบด้วย ผู้ให้บริการ นวดไทยเพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพ และผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อการ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ดังนี้

1.6.1 ผู้ให้บริการนวดเพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภท เวชกรรมไทย หรือประเภทผดุงครรภ์ไทย (ทำการประกอบโรคศิลปะ เฉพาะสาขาประเภทของตน) หรือ ประเภทการนวดไทย หรือ เป็น บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย

หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 โดยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่สามารถให้บริการนวด เพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพได้ เป็นนักเรียนนักศึกษา ทางด้านการแพทย์แผนไทยหรือทางด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนวดไทยเพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพ ซึ่งทำการฝึกหัดหรืออบรมในความควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะ ซึ่งเป็นผู้ให้การศึกษาหรือฝึกอบรม

1.6.2 ผู้ให้บริการการนวดไทยเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค เป็นผู้

ให้บริการนวด เพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพตามมาตรฐานในระดับสถานอนามัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ตามข้อ 2.3.1) หรือ เป็นบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2545 โดยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ที่สามารถให้บริการนวดเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคได้ หรือเป็นบุคคลซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรการนวดเพื่อสุขภาพ ที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการตรวจและประเมินผลมาตรฐานสถานประกอบการกลางสำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือเป็นผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการนวดไทย เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและ

ป้องกันโรค ซึ่งทำการฝึกหัดหรืออบรมในความควบคุมของผู้ประกอบ
โรคศิลปะ ซึ่งเป็นผู้ให้การศึกษาหรือฝึกอบรม

หมายเหตุ : ในระดับสถานีนอนมัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ไม่มี
มาตรฐานเกี่ยวกับการได้รับใบประกอบโรคศิลปะของแพทย์แผนไทย

1.7 ด้านการปฏิบัติงาน มาตรฐานด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการด้านการ
นวดไทย ประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน และ
การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐาน ซึ่งมีมาตรฐานในแต่ละ
รายการ ดังนี้

1.7.1 มีการกำหนดขอบเขตบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนวดไทยที่
ชัดเจน

1.7.2 มีการกำหนดขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐานของการนวดไทย
(Standard Operating Procedure: SOP) ที่ชัดเจน ซึ่งครอบคลุมการตรวจ
วินิจฉัย การรักษา และการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก่
ผู้รับบริการในการดูแลสุขภาพตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย

1.8 ด้านการควบคุมคุณภาพ มาตรฐานด้านการควบคุมคุณภาพเกี่ยวกับการให้บริการ
ด้านการนวดไทย ประกอบด้วย การทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการ
รับบริการและการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพบริการ ซึ่งมีมาตรฐานในแต่ละรายการ
ดังนี้

1.8.1 มีการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการมารับบริการนวดไทย โดย
มีแนวทางการควบคุมคุณภาพ ดังนี้

1.8.2 มีแบบรายงานการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการรับบริการ

1.8.3 ดำเนินการทบทวนเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์จากการมารับบริการ

1.8.4 ถ้าหากมีเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาภายใน 7 วัน

1.8.5 การรายงานจะต้องระบุมาตรการแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ จากการรับ
บริการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

1.8.6 กรณีที่มีเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ที่ไม่ร้ายแรงให้รายงานเฉพาะหัวหน้างาน

1.8.7 กรณีที่มีเหตุการณ์อื่นไม่พึงประสงค์ที่ร้ายแรง ต้องรายงานตามลำดับชั้น

1.8.8 มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพบริการเกี่ยวกับการนวดไทย เช่น อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนความพึงพอใจของผู้รับ / ผู้ให้บริการ เป็นต้น

1.9 ด้านการจัดบริการ มาตรฐานการจัดบริการด้านการนวดไทย

1.9.1 มีเวชระเบียนด้านการแพทย์แผนไทย การให้บริการด้านการนวดไทย ต้องมีระบบเวชระเบียนของผู้รับบริการ ซึ่งมีมาตรฐานดังนี้

1.9.2 มีระบบเวชระเบียนที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

1.9.3 มีการเก็บเวชระเบียนที่ปลอดภัย และรักษาความลับของผู้รับบริการได้

หมายเหตุ ระบบเวชระเบียนด้านการแพทย์แผนไทย สามารถใช้ร่วมกับระบบเวชระเบียน

ด้านการแพทย์แผนปัจจุบันได้

1.10 มีบริการด้านการแพทย์แผนไทยอื่นๆ

1.10.1 การส่งเสริมสุขภาพ : จัดให้มีการให้ความรู้ สาธิต สอน แสดงด้านการแพทย์แผนไทย เช่น เรื่องสมาธิ การสวดมนต์ การบริหารร่างกายด้วยท่าฤาษีคัตตนา อาหารเพื่อสุขภาพ ผักพื้นบ้าน สมุนไพร เป็นต้น แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ หรือมีการให้ความรู้ในรูปแบบอื่นๆ เช่น แผ่นพับเสียงตามสาย เป็นต้น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

1.10.2 การป้องกันโร :การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยท่าฤาษีคัตตนา อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

1.10.3 มีการใช้รหัสการวินิจฉัยโรคและอาการด้านการแพทย์แผนไทย และรหัสหัตถการด้านการแพทย์แผนไทย ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนวดไทย

ขบวนการปลายน้ำ

ขบวนการท่องเที่ยวปลายน้ำ ประกอบด้วยนักท่องเที่ยว และการใช้จ่ายของ
นักท่องเที่ยว

1. โอกาสทางการตลาดการให้บริการนวดแผนไทย : การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวโลกระหว่างปี 2543-2553 เท่ากับร้อยละ 4.2 ต่อปี และคาดว่าอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเท่ากับร้อยละ 7.7 ต่อปี สำหรับประเทศไทย WTO คาดว่าจะมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 7.8 ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ในขณะที่ปัจจัยภายนอกมีผลต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้และส่งผลให้ความต้องการท่องเที่ยวนานาชาติลดลงและมีการแข่งขันตลาดการท่องเที่ยวมากขึ้น
 - 1.1 อุปทานการพัฒนาสินค้าใหม่ทางการท่องเที่ยว : การพัฒนาสินค้าใหม่จึงควรพิจารณาปรับปรุงการบริการด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยใช้หลักความเป็นธรรมทางการค้าเป็นสำคัญ รวมทั้งควรเน้นความสัมพันธ์ระยะยาวกับนักท่องเที่ยว โดยอาจใช้เครื่องมือการบริการที่มีคุณภาพ เชื่อสัถย์ ต่อลูกค้า
 - 1.2 ศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาสินค้าใหม่ในประเทศไทยที่เห็นได้ชัดเจน คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ สินค้าใหม่ที่ควรส่งเสริมและพัฒนา อาทิ การนวดแผนโบราณ สถานเสริมความงาม การจัดสอนทำอาหาร สปา/ การนวดสุขภาพ กิจกรรมกีฬาทางน้ำและทางบก การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษ การท่องเที่ยวแบบ Camping โปรแกรมท่องเที่ยววิถีชีวิตชนบท เป็นต้น

2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดสงขลา (กระทรวงการท่องเที่ยว 2010)

นักท่องเที่ยว	จำนวน
นักท่องเที่ยวต่างชาติ	595,909
นักท่องเที่ยวในประเทศ	795,684
รวม	1,391,593

3. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวสงขลา

ตารางแสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆปี

2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดสงขลา	จัดการเดินทางมาเอง (ร้อยละ)				จัดการเดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว (ร้อยละ)			
	นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างชาติ	ไทย	ต่างชาติ	ไทย	ต่างชาติ	ไทย	ต่างชาติ
1.เสื้อผ้า อุปกรณ์เดินทาง	11.45	5.86	9.28	8.24	0	13.17	4.72	5.16
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	28.95	36.03	23.77	22.85	0	45.62	20.75	37.44
3. ค่าที่พัก	0	0	17.67	21.74	0	0	25.47	7.05
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	21.33	19.57	22.15	20.73	0	19.76	12.26	22.98
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	27.37	28.62	21.14	20.1	0	16.31	23.58	20.91
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	10.1	9.92	5.86	6.21	0	4.6	7.55	6.45
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0	0	0.05	0.01	0	0	5.66	0
8. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	0.8	0	0.07	0.11	0	0	0	0
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	3,609.23	3,006.62	2,040.58	2,187.65	0	4,543.18	2,065.00	3,007.50
ระยะพำนัเฉลี่ย (วัน)			3.01	3.92			3.5	2.5